

35. FICE INTERNATIONAL MEĐUNARODNI KONGRES »OBLIKOVANJE SUTRAŠNJE SKRBI ZA DJECU I MLADE: KVALITETA I INOVATIVNOST U ALTERNATIVNOJ SKRBI«

**od 23. do 25. listopada 2024., Hotel Amphora i
Hotel Zagreb, Split, Hrvatska**

U Splitu je od 23. do 25. listopada 2024. godine u organizaciji FICE International (*Fédération Internationale des Communautés Educatives*, <https://www.ficeinter.net/>) i FICE Hrvatska (<https://fice.hr/>) održan „35. FICE međunarodni znanstveni kongres pod nazivom FICE35: Oblikovanje sutrašnje skrbi za djecu i mlade: Kvaliteta i inovativnost u alternativnoj skrbi (FICE35: *Shaping tomorrow's care for children and youth: Quality and innovation in alternative care*). U suorganizaciji Centra za nestalu i zlostavljanu djecu, Zaklade Hrvatska za djecu, Pravnog Fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Ovaj relevantni znanstveni kongres održao se pod pokroviteljstvom Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Splitsko-dalmatinske županije i Grada Splita, a u partnerstvu s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo Split-

ske-dalmatinske županije, Hrvatskim zavodom za socijalni rad Područni ured Split, Centrom za pružanje usluga u zajednici Maestral Split i Udrugom Most, te uz posebnu podršku Pravobraniteljice za djecu Helence Pirnat Dragičević. Kongres je organiziran uz aktivno sudjelovanje mladih osoba sa iskustvom skrbi u kreativnom okruženju i inspirativnom procesu međusobnog učenja koje su vodili suradnici iz organizacije *Kinder perspectief* te mladi uključeni u rad Centra za sigurniji Internet.

Svečano otvaranje kongresa odvijalo se u jedinstvenom ambijentu Galerije Meštrović, koji je predivnom izvedbom hrvatske himne Lijepa naša otvorila Martina Vidović, članica grupe mladih stručnjaka sa iskustvom skrbi. U prvom pozdravnom govoru okupljene goste je u ime organizacije FICE International pozdravila predsjednica prof. dr. sc. Anna Schimidt, a pozdravnim govorom se ispred domaćina organizatora FICE Hrvatska obratila i predsjednica 35. međunarodnog znanstvenog kongresa FICE35 izv. prof. dr. sc. Lucija Vejmelka. Na otvaranju prigodne govore održali su župan Splitsko-dalmatinske županije Blaženko Boban; ravnateljica iz Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike Tatjana Katkić Stanić; predstavnica Europske komisije Valeria Spazzoli, Branka Reić Kukoč ispred Ureda pravobraniteljice za djecu te Mario Negotić u ime Grada Splita. Predstavници suorganizatora također su sudjelovali u programu otvaranja pa se kao predstavnica dekana Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Ivana Koprića prisutnima obratila predstojnica Studijskog centra socijalnog rada prof. dr. sc. Gordana Berc, zatim Renata Gubić predsjednica Zaklade »Hrvatska za djecu«; Tomislav Ramljak iz Centra za nestalu i zlostavljano djecu i prodekanica Filozofskog fakulteta u Splitu izv. prof. dr. sc. Morana Koludrović. Prigodni program svečanog otvaranja uključio je tematski prikladne nastupe dječje plesne skupine Vruća čokolada kao i popratni tradicionalni glazbeni i gastro program. Svečani program vodila je socijalna radnica Karmen Pagar iz Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Područni ured Split.

Na 35. izdanju ovog međunarodnog kongresa sudjelovalo je više od 300 sudionika iz cijelog svijeta. Kongres je uključio raznolike teme iz područja alternativne skrbi o djeci: skrb za djecu i mlade (udomiteljstvo, grupni oblici skrbi, srodnička skrb i institucionalni oblici skrbi), suradnja i multidisciplinarno djelovanje, procjena djece i mladih u izvanobiteljskoj skrbi, inspirativna i privlačna praksa za djecu i mlade u izvaninstitucijskim okruženjima, inovativni modeli izvanobiteljske skrbi, edukacija i kompetencije stručnjaka, sudjelovanje djece i mladih u skrbi, uloga roditelja i šire obitelji djece u skrbi, izlazak iz skrbi: što se događa nakon skrbi, standardi kvalitete za obiteljsku skrb, digitalna dobrobit djece u skrbi i riziku, djeca u zonama sukoba, migrantske obitelji, izbjeglice i djeca bez pratnje.

Kongresni program uključio je tri pozvana plenarna predavanja i više od 120 aktivnih sudjelovanja sudionika kroz izlaganja, radionice, online izlaganja i poster

prezentacije, ali i brojne popratne stručne događaje na više lokacija. Sudjelovanje na kongresu bilo je organizirano u hibridnom obliku (uživo i online). Predavanja su se održavala većinom na engleskom jeziku (uz organiziran prijevod) uz određeni broj sesija na hrvatskom jeziku.

Prvo pozvano predavanje održao je dr. Kiaras Gharabaghi s Metropolitan Sveučilišta u Torontu, Kanada pod nazivom »Zablude u sustavu skrbi: Kritičke misli o binarnoj naraciji obiteljskog i grupnog modela skrbi«. Na plenarnom djelu programa prof. dr. sc. Branka Sladović Franz sa Studijskog centra socijalnog rada, Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu je u svom pozvanom predavanju pod nazivom »Stari izazovi i nove promjene u alternativnoj skrbi za djecu: Vrijeme je za redefiniranje ciljeva«, predstavila specifičnosti regionalne i državne skrbi o djeci. Hrvatska ima dugu povijest kvalitetne skrbi za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, no alternativna skrb za djecu doživjela je najveće promjene u proteklim desetljećima u usporedbi s drugim područjima socijalnog rada. Ovo informativno predavanje omogućilo je sudionicima međunarodnog kongresa dublje razumijevanje lokalnog konteksta. Treće pozvano predavanje održao je Tomislav Ramljak, ekspert s područja internet sigurnosti pod nazivom »Sigurnost na internetu i suvremeni pristupi prevenciji, detekciji i tretmanu visoko rizične djece«. Plenarni dio programa dodatno je obogatila Valerija Spazzoli, predstavница Europske komisije, pomoćnica Direktorice za socijalna prava i inkluziju u predavanju pod nazivom »Prekid kruga siromaštva – Uvid u provedbu Europskog jamstva za djecu od Europske komisije«. Prezentacije je uključila pregled Preporuka Vijeća Europe iz 2021. kojom se uspostavlja Europsko jamstvo za djecu, instrument EU-a za prekidanje ciklusa nepovoljnih okolnosti za djecu s ciljem sprječavanja i suzbijanja socijalne isključenosti djece, posebno one koja odrastaju u specifičnim okolnostima.

Drugog dana kongresa, 24. listopada 2024. godine, uvodno su održani plenarni okrugli stolovi s prezentacijama uvaženih članova organizacije *Fice International*. Program je započeo okruglim stolom na temu »Provođenje kvalitete u alternativnoj skrbi« s ciljem poticanja rasprave o kvaliteti alternativne skrbi uz prikaz iskustva rada ove međunarodne organizacije. Sljedeći okrugli stol je bio na temu »Izlazak mladih iz skrbi« gdje je izlaganje održala uprava grupa mladih s iskustvom skrbi. Ova grupa istaknula je pet ključnih problema s kojima se susreću mladi u alternativnoj skrbi: 1. nedostatak pripreme za samostalan život, 2. nedostatak emocionalne podrške i stabilnosti, 3. isključenosti iz donošenja odluka i nemogućnost aktivne participacije, 4. stigmatizacija i predrasude i 5. ograničen pristup obrazovanju i zapošljavanju. Posljednji okrugli stol u jutarnjem dijelu programa održan je na temu »Podrška za raseljene djecu i mlade«. Kao ključni izazovi za raseljenu djecu i mlade u skrbi istaknuti su: trauma i emocionalni izazovi, kulturne razlike i jezične barijere, a preporuke za

unaprjeđenje rada uključuju edukaciju i obuku stručnjaka i skrbnika, vršnjačku podršku i uključivanje zajednice, te aktivnosti s fokusom na socio-emocionalni razvoj djece i mladih.

Značajan događaj drugog dana bila je panel diskusija pod nazivom »Udomiteljstvo za djecu – Prigrli dijete stvori dom« u organizaciji »Zaklade Hrvatska za djecu« službenog suorganizatora kongresa na kojem su sudjelovale: Ivanka Dabro, udomiteljica 4 dječaka, Renata Gubić, Upraviteljica Zaklade »Hrvatska za djecu«, Hana Rižovski Delogu iz Centra za pružanje usluga u zajednici Izvor Selce i Milena Drlje, voditeljica područnog ureda Split, Hrvatski zavod za socijalni rad. Cilj ove panel diskusije bio je obogatiti stručnu raspravu o mogućnostima i rizicima unaprjeđenja i promicanja udomiteljstva te pridonijeti dubljem razumijevanju djece iz skrbi kao i osnaživanju udomitelja kao educiranih i osposobljenih partnera u pružanju ove važne socijalne usluge.

U popodnevним satima drugog kongresnog dana, u prostorima Hotela Zagreb u Splitu održan je Sajam socijalnih usluga na kojem su se predstavili pružatelji socijalnih usluga za djecu i obitelj kako bi sudionici kongresa imali priliku za upoznavanje i umrežavanje sa kolegama iz Hrvatske. U ovom dijelu programa sudjelovali su Zaklada »Hrvatska za djecu«, Centri za pružanje usluga u zajednici (Maestral Split, Split Varaždin, Izvor Selce, Zagorje, Kuća sretnih ciglica, Vinkovci), udruge (Udruga Most, Rehabilitacijski centar za stres i traumu, Centar za sigurniji Internet, Caritas Splitsko-makarske nadbiskupije), UNICEF Ured za Hrvatsku i Srednja škola Braća Radić Kaštel Štafilić-Nehaj. Stručnjaci su pokazali neke primjere dobre prakse u radu s djecom i mladima, a sudionicima su podijelili rukotvorine koje su izradili u aktivnostima s djecom. U ovom dijelu kongresnog programa održana je i promocija filmova s prikladnom tematikom. Zaklada »Hrvatska za djecu« promovirala je film koji je dio kampanje za promociju udomiteljstva »Prigrli dijete – stvori dom«. Nadalje, UNICEF ured za Hrvatsku je prikazao film o praktičnoj podršci obiteljima riziku kroz implementaciju nove aktivnosti unutar psihosocijalne službe – Obiteljski suradnici koji s obiteljima rade u njihovim domovima.

Kako je kongres organiziran u hibridnom obliku, paralelno su se održavale online prezentacije prijavljenih sudionika dok je večernji dio programa bio rezerviran za mlade i sve one koji ste tako osjećaju. Upravo su mladi u multifunkcionalnom prostoru »Razred« koji se nalazi u sklopu Doma mladih održali zanimljivo, dinamično i dobro posjećeno druženje uz igre i aktivnosti koje su pripremili i vodili Martina Tobe i doc. dr. sc. Toni Maglica.

Treći, ujedno i završni kongresni dan, 25. listopada 2024. bio je usmjeren na digitalnu dobrobit posebno ranjivih skupina djece u suorganizaciji Centra za sigurniji internet. U pozdravnom govoru obratila se uvažena gošća prof. Anđela Jakšić Stojanović, ministrica obrazovanja i inovacija Crne Gore koja je u inspirativnom govoru upozorila

na online rizike, ali i važnost izgradnje društva po mjeri i djeci i roditeljima. Slijedila je panel prezentacija mladih iz Centra za sigurniji internet koji su prisutnim sudionicima rizike digitalnog svijeta, prikazali iz svoje perspektive. Mladi izlagači upozorili su kako velike online platforme utječu na mentalno zdravlje djece i mladih te kako mi kao njihovi korisnici razumijemo mehanizme na kojima se one temelje. Nakon pozvanog plenarnog predavanja Tomislava Ramljaka, predstavljenog u uvodnom dijelu, održana je posljednja panel diskusija na temu Sigurnosti na internetu i ostvarivanja digitalne dobrobiti djece iz sustava zaštite i skrbi. Cilj panel rasprave bio je produbiti znanje i razumijevanje složenog konstrukta digitalne dobrobiti te raspraviti utjecaj tehnologije na odgoj djece i mladih u suvremenom, digitalnom svijetu, s posebnim osvrtom na djecu u skrbi i njihove specifične rizike i problematična iskustva odrastanja. Posebnu vrijednost raspravi donijeli su pozvani panelisti iz različitih sektora: predstavnica mladih iz Centra za sigurniji internet Luciana Ribičić i Tomislav Ramljak iz Centra za nestalu i zlostavljano djecu kao međunarodni ekspert za sigurnost na internetu. Za Amelu Efendić (organizacija Emmaus, Bosna i Hercegovina) treba naglasiti da je bivša predsjednica IN HOPE Europske mreže Centara za sigurniji internet. Posljednja panelistica bila je Marijana Zagorac koja je predstavljala korporativni sektori (A1 Hrvatska) koja je doprinijela raspravi perspektivom pružatelja usluga. Raspravu je moderirala doc. dr.sc. Jovana Škorić sa Studija socijalnog rada u Novom Sadu.

Uz raznolike i bogate poster prezentacije posebnu vrijednost kongresu omogućili su organizirani posjeti ustanovama gdje su stručnjaci imali prilike upoznati uvjete života i rada u ustanovama i organizacijama skrbi za djecu. U ovom dijelu programa sudjelovali su Centar za pružanje usluga u zajednici Maestral te njihova podružnica Miljenko i Dobrila u Kaštel Lukšiću, Centar za pružanje usluga u zajednici Split i Udruga Most. Sudionici organiziranih stručnih posjeta ustanovama su pozitivnim povratnim informacijama istaknuli dobro osmišljenu organizaciju stručnog dijela kongresa.

Zaključci kongresa istaknuli su ključne korake za unaprjeđenje skrbi za djecu i mlade. Naglašena je važnost kvalitetne edukacije i podrške stručnjacima kroz obuke, reflektivne prakse i organizacijsku podršku. Potrebno je jasno definirati društvenu odgovornost organizacija te osigurati više resursa – stručnjaka, prostora, sredstava i vremena. Razvoj izvanobiteljske skrbi zahtijeva pažljivu prilagodbu okolnostima i kontinuiranu podršku udomiteljima i djeci prije i tijekom smještaja. Centri za pružanje usluga i druge organizacije trebaju osigurati ne samo odgoj nego i obrazovne procese koji izjednačavaju prilike za djecu, uz paralelan razvoj prava na sudjelovanje. Borba protiv stigmatizacije zahtijeva stvaranje inkluzivnog okruženja koje osnažuje djecu i mlade i smanjuje predrasude. Samo kroz suradnju i ulaganje u sustav moguće je osigurati kvalitetniju skrb za djecu i mlade. Na temelju ovih zaključaka na ceremoniji zatvaranja kongresa naglašena je važnost međuresorne suradnje i ciljanih edukacija

za uspješno oblikovanje skrbi za djecu i mlade u budućnosti kroz unaprjeđenje kvalitete i inovativnosti u alternativnoj skrbi. Posebno je naglašena važnost ulaganja u poticajno i sigurno okruženje za djecu i mlade uz zagovaranje njihovog aktivnog uključivanja u sve procese i donošenje odluka koje se na njih odnose, a sve u svrhu njihovog najboljeg interesa.

35. međunarodni znanstveni kongres FICE35 bio je prilika za razmjenu znanja, iskustava i dobrih praksi, kontakte i umrežavanje stručnjaka i traženje inovativnih rješenja za suočavanje s novim izazovima. Sudionici kongresa su, kroz kvalitetan trodnevni znanstveni i stručni program, pozvali na postavljanje zajedničkih, viših ciljeva za unaprjeđenje kvalitete usluga za djecu u skrbi i u riziku od skrbi. Ovaj kongres predstavljao je mjesto razmjene pozitivnih praksi i transfera znanja između mladih s iskustvom skrbi, praktičara, akademika, donositelja odluka i studenata, ujedinenih u cilju unaprjeđenja skrbi za djecu i mlade kroz kvalitetne usluge, zajedničke akcije i inovativne pristupe.

Priredile: Jelena Klinčić i Katarina Špehar Fiškuš

Međunarodna licenca / International License:

Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0.